

Selskapskontroll i

Skodje kommune

▶ Ørskog Energi AS

30. november 2010

Innhold

1.	SAMMENDRAG.....	3
2.	INNLEDNING, BAKGRUNN, PROBLEMSTILLINGER OG AVGRENSNINGER... ..	5
3.	FRAMGANGSMÅTE/METODE.....	9
4.	INFORMASJON OM SELSKAPET... ..	9
5.	SKODJE KOMMUNES KONTROLL MED SINE INTERESSER SOM EIER.....	19
	5.1. GRUNNLAGET FOR KONTROLL – NOEN HOVEDSPØRSMÅL	
	5.2. SPØRSMÅL OM SALG AV ØRSKOG ENERGI AS	
	5.3. HVORDAN KOMMER EIERSTRATEGIEN FREM ?	
	5.4. MOTTAR KOMMUNESTYRET TILSTREKkelig OG DEKKENDE INFORMASJON ?	
6.	FORVALTNING AV KOMMUNENS EIERINTERESSER I SELSKAPET I FORHOLD TIL KOMMUNESTYRETS VEDTAK OG FORUTSETNINGER	23
	6.1. GRUNNLAG, STYRINGSSIGNALER FRA KOMMUNEN	
	6.2. MULIGHETER SOM KOMMUNEN HAR OG HAR HATT, VURDERINGER	
7.	UTØVING AV KOMMUNENS EIERINTERESSER I FORHOLD TIL SELSKAPETS VEDTEKTER.....	25
8.	SELSKAPETS VIRKSOMHET I FORHOLD TIL GJELDENDE LOVGIVNING.....	25
	8.1. AKSJELOVEN	
	8.2. ANNET LOV- OG REGELVERK	
	8.3. VURDERINGER, KONKLUSJON	
9.	HAR SELSKAPET EN EFFEKTIV OG ØKONOMISK FORSVARLIG DRIFT ?	25
	9.1. GRUNNLAG, VURDERINGSKRITERIER	
	9.2. VURDERING OG KONKLUSJON	
10.	ANBEFALINGER MED GRUNNLAG I UTFØRTE KONTROLLTILTAK.....	26
	10.1. RÅD OG ANBEFALINGER GENERELT	
	10.2. KS EIERFORUM	
	10.3. KONKRETE ANBEFALINGER	
	10.4. OPPSUMMERING / KONKLUSJON	
11.	KOMMENTARER.....	27
	11.1. ØRSKOG ENERGI AS	
	11.2. SKODJE KOMMUNE	

1. Sammendrag

Skodje kommune er andelshaver i Sunnmøre Kontrollutvalsekretariat IKS. Advokatforetaket Kjetil Kvammen yter bistand til sekretariatet på oppdragsbasis og har gjennomført selskapskontroll for Kontrollutvalet i Skodje kommune. Kontrollen gjelder kommunens eierstyring og eieroppfølging av det kommuneide selskapet Ørskog Energi AS. Kontrollen har basert seg på det innsyn i selskapet som ble foretatt under den tilsvarende selskapskontroll for Ørskog kommune og Stordal kommune, korrigert for de senere endringer i selskapet som er kommet til etter at nevnte kontroller ble gjennomført.

Kontrollarbeidet er gjennomført i tiden 12. oktober 2010 – 22. november 2010. Det har i hovedsak bestått i gjennomgang og vurderinger av sentrale grunnlags- og styringsdokumenter relevante for eierkommuner og selskapet, samt møter og samtaler med kommunens ledelse. Det er tidligere holdt møte med selskapets ledelse. Et utkast til rapport ble sendt både til kommunen og til selskapet for kommentarer. Det som eventuelt er mottatt av tilbakemeldinger er referert eller omtalt i siste del av rapporten.

Under kontrollen for Skodje er det ikke fremkommet særlige andre forhold enn for de to øvrige eierkommunene. Mye av rapporteringen blir derfor likeartet.

Ledelsen i Ørskog Energi AS er organisert etter aksjeloven kap. 6 med styre og daglig leder. Kontrollen avdekker at eieren kjenner selskapet, men jevnt over har mindre inngående kjennskap til drift og utfordringer. Utfra et strategisk eiersynspunkt er det behov for gjensidig fokus på rollene. Den kommune som tar mål av seg til å opptre som en aktiv selskapseier må tilføres kunnskap, kanskje særlig på politisk nivå. Behovet for slik orientering gjelder flere sider ved virksomheten. Oftest kan mye være vunnet dersom kommune-politikerne tenker over sin rolle som representanter for eieren, slik at de kan stille de rette spørsmålene:

- Hva innebærer egentlig min rolle som representant for min kommune som eier ?
- Hva bør en eier være oppmerksom på ?
- Hvordan kan vi kommune-politikere påvirke i ønsket retning ?
- Bør eieren ta et initiativ og prioritere dette feltet av kommunal virksomhet ?

Loven pålegger kommunene å føre "kontroll med forvaltningen av kommunens [...] interesser i selskaper m.m." Kontrollutvalget i kommunen er pålagt å påse at dette fungerer i praksis.

Skodje kommune har, slik som en del andre offentlige eiere, ikke truffet særlige tiltak for å strukturere og profesjonalisere sin eierskapsutøvelse. Kommunen har heller ikke de nødvendige strategivedtak og handlingsplaner å styre etter på dette området. Arbeidet med dette er til nå ikke gitt tilstrekkelig høy prioritet. Dette antas også å være grunnen til at kommunen ennå ikke har utformet og vedtatt en spesifikk såkalt **Eierskapsmelding**. Et slikt dokument kan gi enkle og tilgjengelige oversikter over problemstillinger og fokusområder. I dag mangler systematikk for en løpende oppfølging og kontroll av selskapet. Slik styring tar gjerne form gjennom rutiner for dialog, gjerne pr. skriftlig kontakt og/eller møter på ledelsesnivå mellom eierkommunen og selskapet. Utfra status pr. i dag har selskapet derfor heller ingen sterk oppfordring til å formalisere utvidet informasjon fra selskapene gjennom året.

Selskapet som kontrollen gjelder har mottatt få eller ingen styringssignaler fra kommunen. Ett spørsmål er om selskapet har potensiale som til nå ikke har vært fullt utnyttet eller utredet for å konsolidere eller styrke drift og eksistens. Der kan være viktige bidrag å hente fra eierhold på dette feltet gjennom en mer aktiv kommunikasjon.

Selskapets **vedtekter** inneholder ikke noe som pr. i dag kan sies å stride mot kommunens eierinteresser. Det er heller ikke registrert forhold eller aktiviteter hos selskapet som strider mot gjeldende lovgivning, eksempelvis aksjeloven.

Hovedtall fra selskapets **regnskaper** viser en forsvarlig økonomisk utvikling, herunder en tilfredsstillende egenkapitalsituasjon. De økonomiske resultatene er om lag på nivå med forventningene.

Advokatforetaket som har gjennomført nærværende selskapskontroll vil **anbefale** kommunen å prioritere arbeidet med utarbeidelsen av en Eierskapsmelding og dernest at prinsippene i en slik strategi søkes etterlevd. Da må det prioriteres. Det som særlig er aktuelt er å formalisere er informasjons- og rapporteringsrutinene mellom eieren og selskapet og å få i stand tjenlige rutiner for politikernes vurdering av de løpende utfordringene og mulighetene.

Oppfølgingsmulighetene for dette vil antagelig være best dersom det administrative ansvaret for utøvelsen av eierinteressene tillegges en bestemt stilling/funksjon i kommunen. Arbeidet kan da utføres profesjonelt og forankres sentralt i kommunens administrasjon.

I egen sak hvert år, eventuelt i begynnelsen av hver valgperiode, bør kommunestyret få spesiell informasjon om hvordan administrasjonen ivaretar og utøver kommunens eierinteresser. Det er naturlig at informasjonen samtidig beskriver utvikling og viktige utviklingstrekk/hendelser i selskapene. Eierstyringen kan imidlertid bare fungere tilfredsstillende dersom det hersker åpenhet om kommunens eierskap og at kommunestyret mottar tilfredsstillende og dekkende informasjon om selskapet.

I nærværende rapport omtales kun Skodje kommune sitt forhold til Ørskog Energi AS. Situasjonen og problemstillingene kan på mange måter være likeartede for andre selskaper som kommunen har eierinteresser i, jfr. ovenfor. Mulige parallelle / fremtidige rapporter for disse bør derfor til en viss grad sees i sammenheng med nærværende. Og ikke minst må det ses hen til behovet for **samkjøring** med andre eierkommuner, eksempelvis Ørskog og Skodje.

De mest sentrale forslag til **tiltak** som beskrives i rapporten er følgende:

Skodje kommune	- Utarbeidelse av Eierskapsmelding som dekker selskapet - Etablering av formelle rutiner for gjensidig informasjon og rapportering fra selskapet. Gjøre vedtak om frekvens for info-møter til politikerne. - Samordning mot de øvrige kommuners eierstyring i samme selskap - Rutiner for løpende informasjon fra selskapet til kommunen - Informasjon fra Styrevervregisteret inntas som en fast post i info - Fastsette administrativt ansvar for eierutøvelse, en bestemt person ? - Utarbeide årlig melding til kommunestyret om eierskapet - Oppdatering av Eierskapsmeldingen
Aksjeselskapet	- Ta opp og drøfte omstillings- og utviklingsbehov for bedring av konkurransekraft og overlevelsessevne – lav terskel, men i h.t. til innarbeidede rutine

- etterleve aksjel. § 20-6 om representasjon av begge kjønn i styret

2. Innledning og bakgrunn

2.1. Hjemmel og vedtak om kontroll, plan

2.1.1. Hjemmelsgrunnlag

- Lovgivning: Kommuneloven § 77 nr. 5: "*..skal..føres kontroll med kommunens interesser i selskaper..*"
Selskapskontroll I medhold av denne bestemmelsen kan i prinsippet gjennomføres i alle typer selskaper, også selskaper som er delvis eid av private.
- Forskrift: Kontrollutvalgskonferansen (forskrift 15. juni 2004 nr. 905) kap. 6 har regler om "Selskapskontroll" (gitt i medhold av kommuneloven § 77 nr. 11)

Bestemmelsen gjelder selskaper hvor kommuner er direkte aksjeeiere. Hjemmelsgrunnlaget blir tolket slik at det også gir kontrollgrunnlag for selskap der kommunalt heleide aksjeselskaper har en betydelig eierandel.

- Forholdet til kommuneloven § 80:
Uavhengig av selskapskontroller kan et kontrollutvalg foreta undersøkelser i egen regi i visse typer kommunalt eide selskaper, dvs uten bestilling fra kommunestyret. Kommuneloven § 80, første ledd, gir kontrollutvalget innsynsrett i selskapene. Innsynsretten gjelder imidlertid ikke overfor aksjeselskap som delvis er eid av private.
- Kommunestyret kan dessuten fastsette regler for kontrollutvalgets kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskapet og herunder fastsette hvilke dokumenter mv. som skal sendes kontrollutvalget (slike regler er ikke fastsatt).

Hjemmelen for nærværende kontroll etter beslutning fra den ene av eierkommunene synes ikke å være tvilsom.

2.1.2. Litt om overordnet bakgrunn for kontrollen

På landsbasis eksisterer det i dag et betydelig antall kommunale selskaper. Fremveksten av disse har satt økt fokus på kommunenes rolle som samfunnsansvarlige eiere. Kommunene forvalter store verdier gjennom sine selskaper, noe som krever den best mulige styring og selskapsledelse. Overordnede strategier og retningslinjer som til stadighet minner aktørene om ansvars- og rolledelingen mellom eier(ne) og det enkelte selskap inngår i dette.

Det settes i forlengelsen av dette oftere fokus på eierskapsstrategier og utarbeiding av eierskapsmeldinger i kommunene.

Ved siden av eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting er området kraft- og vannforsyning det vanligste området å tillegge kommunale selskaper innen vårt fylke (Kilde: Telemarksforsking).

2.1.3. Departementets arbeid med tilpassing av regelverket – "85 tilrådingar"

En arbeidsgruppe oppnevnt av Kommunal- og regionaldepartementet fremla 15.12.2009 rapport med anbefalinger om styrket egenkontroll i kommunene (H-2245). Rapporten om disse såkalte "85 tilrådingene" er blitt et mye debattert og bra arbeidsverktøy for kontroll, selv om den må sees på som et foreløpig arbeidsdokument. Rapporten gir også tilrådingar innenfor området selskapskontroll og noen av disse er følgende:

- bedre informasjon og oversikt over selskaper som kommunen eier, eventuelt er medeier i
- samordning av selskapskontroll ved flere eierkommuner, evt. i selskapsvedtektene
- opplysninger om selskapskontroll i styrets årsberetning
- klargjøring av området for innsyn etter kommuneloven § 80
- endringer i regelverk for å sikre effektiv folkevalgt kontroll
- nasjonal statistisk oversikt over omfanget av selskapskontroll

2.1.4. Skodje kommunestyres plan for selskapskontroll

Vedtaket om utføring av kontroll:

Kontrollutvalgets utkast til plan ble vedtatt i kommunestyrets møte den 12.09.2006, sak nr. PS 25/06 og vedtaket lyder slik:

1. *Kontrollutvalet kartlegg om det ligg føre ein strategi for eigarskap (skriftleg eigarskapspolitikk) i kommunen både for selskap som kjem inn under kommunelova § 77 nr 5 og § 80*
2. *Kartlegging av system og rutinar for kommunens eigenkontroll*
3. *I den grad det alt ligg føre "noko" å kontrollere opp imot, blir det planlagt ein kontroll av aksjeselskapa og eventuelt andre typer engasjement som garantiar og utlån*
4. *Ein selskapskontroll kan også innehalde forfalttingsrevisjon. Det blir vist til eigen plan for forvalttingsrevisjon og selskapskontrollen vil ikkje innehalde forvalttingsrevisjon i denne planperioden.*

Kommunestyrets planvedtak presiseres generelt i denne rapporten slik:

- I forhold til Kontrollutvalgsforskriften kap. 6:
  - det skal utføres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskapene. Benyttes myndigheten til å forvalte kommunens eierskap på den måte som er fastsatt i den aktuelle lov for virksomheten, for eksempel aksjeloven ?
  - det skal kontrolleres om kommunens eierinteresser i selskapene blir utøvet i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll).

Kommunen har så langt ingen planer om ytterligere selskapskontroller i inneværende kommunestyreperiode.

2.2. Noen avgrensninger og problemstillinger

2.2.1. Eierskapsstrategi

Eier(skaps)strategi vil være den styring, de handlinger, kommunen fastlegger overfor selskapet for å sikre at dette arbeider mot de målsettinger som eieren har satt. Slik organisasjons- og ledelsesstrategi (HR-strategi) kan defineres som kunsten å utnytte en bedrifts resurser for å oppnå bedriftens mål.

Målet for eierstrategien må være å få til en overordnet tenkning basert på en situasjonsanalyse og en målsetting. Strategien angir for eksempel hvilke konkurransetiltak en bedrift skal prioritere og hvordan gjennomføringen skal skje, gjerne i form av en handlingsplan.

2.2.2 Inhabilitet som følge av styreverv i offentlig heleide selskaper mv.

Stortinget vedtok den 05.06.2009 (LOV-2009-06-05-97) å innskjerpe habilitetsreglene for folkevalgte som også er styremedlemmer i kommunalt eide bedrifter. I praksis betyr det dermed ble noe vanskeligere - først og fremst for ordførere - å ha slike dobbeltroller. Rådmenn omfattes også av regelen.

Det er imidlertid ikke nedlagt noe *forbud* mot at ordførere sitter i styrene i de bedriftene som kommunen eier.

Forvaltningsloven § 6 første ledd e) lyder:

En offentlig tjenestemann er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak

.....

- e) *når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for*

.....

- et selskap som er part i saken. Dette gjelder likevel ikke for person som utfører tjeneste eller arbeid for et selskap som er fullt ut offentlig eid og dette selskapet, alene eller sammen med andre tilsvarende selskaper eller det offentlige, fullt ut eier selskapet som er part i saken.

Lovendringen kan ha betydning i de tilfeller der selskapet er part i kommunal forvaltningssak.

2.2.3. Avgrensning mot utvidet selskapskontroll (forvaltningsrevisjon)

Selskapskontroll skal alltid minst omfatte eierskapskontroll. Det er opp til kommunen å beslutte om det i tillegg skal gjennomføres forvaltningsrevisjon.

Selskapskontrollen omfatter i dette tilfelle kun det obligatoriske element (eierskapskontrollen) og ikke analyser av hvordan selskapet rent faktisk utøver sine oppgaver (forvaltningsrevisjon), jfr. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner kap. 3.

Eierskapskontrollen kan imidlertid gi grunnlag for en senere utvidet frivillig selskapskontroll (forvaltningsrevisjon) i tilfelle det avdekkes forhold som indikerer behov for en mer grundig

gjennomgang av selskapet eller visse sider ved det. Advokatforetaket fant ingen slike forhold i det materiellet som ble presentert for oss.

2.2.4. Problemstillinger som er søkt fokusert på ved kontrollen

Utfra formålet med selskapskontrollen kan nevnes følgende problemstillinger og fokusområder:

- 4.2.4.1 Er det valgt en tjenlig organisasjonsform i forhold til selskapets virksomhet og rammer for drift ?
- 2.2.4.2. Har Skodje kommune etablert en eierstrategi for selskapet ?
- 2.2.4.3. Har kommunen som eier utarbeidet et generelt system for oppfølging og en generell rutine for rapportering for sitt selskap ?
- 2.2.4.4. Er det etablert tilfredsstillende prosedyrer for utøvelse av generalforsamlingsoppgaver i selskapet ?
- 2.2.4.5. Er lovens krav til styresammensetning i det kommunale aksjeselskapet oppfylt ?
- 2.2.4.6. Utøver generalforsamlingen sin myndighet innenfor gjeldende lovgivning og annet regelverk, for eksempel aksjelov og selskapsvedtekter ?
- 2.2.4.7. Hvordan fungerer kommunal rapportering fra valgte representanter i selskapet (generalforsamlingen) til kommunens egne organer ?
- 2.2.4.8. Har styret sørget for en forsvarlig forvaltning av selskapet (eierinteressene) i tråd med regelverk som selskapet er bundet av ?
- 2.2.4.9. Hvilke rutiner gjelder for vurdering og godkjenning av
  - endringer i selskapets aktiviteter, for eksempel nye tjenestoområder ?
  - større investeringer ?
  - samarbeid med andre ?
- 2.2.4.10. Driver selskapet i tråd med kommunestyrets vedtak / intensjoner ?
- 2.2.4.11. Blir selskapets aktiviteter rapportert i tråd med lover og regler ?

2.2.5 Kritiske spørsmål om denne form for kontroll – forholdet til drifts- og forretningshemmeligheter

Selskapskontroll inneholder en form for tilsyn som er utviklet de senere år. Den har bare i mindre grad festnet seg som en anerkjent kontrollform. Skodje kommune er langt fra den eneste som ikke er i mål med å utforme strategier for sitt eierskap.

Ser man på regelverket og tilgjengeligheten av ressurser for at en kommune skal ha en aktiv styring som eier så vil man ofte stå overfor prioriteringer der disse oppgavene blir forsømt. At eieren er et folkevalgt organ gjør eierstyringen mer utfordrende.

I selskaper med innslag av konkurranseutsatt virksomhet kan forholdet til interne handlingsplaner og strategier reise visse prinsipielle spørsmål. En offentliggjøring av selskapets indre arbeidsmåter m.v. kan virke negativt for selskapet. Det tenkes her på opplysninger som det er av konkurransemessig betydning for virksomheten å hemmeligholde. På slike felt bør rapporteringen om selskapskontrollen utformes slik at den ikke kompliserer eller gir negative virkninger av det innsyn som gjennomføres. Regelverket om kontroll er ikke direkte utformet med tanke på veiledning i disse spørsmålene som dessuten griper inn i annen lovgivning.

2.2.6 Interkommunalt selskap eller aksjeselskap ?

Spørsmålsstillingen kan være:

Gir organiseringen av kommunal virksomhet i et interkommunalt selskap større grad av eierinnflytelse enn det som kan oppnås ved bruk av aksjeselskapsformen ?

I følge forarbeidene til lov om interkommunale selskaper representerer loven et tilbud til kommunene om en organisasjonsform for kommunal virksomhet hvor det er behov for noe større grad av politisk styring og kontroll enn det aksjeselskapsformen tillater. I juridisk teori er det reist tvil om denne forutsetningen slår til. Aksjeselskapsformen er derfor ofte å foretrekke p.g.a. at den er alminnelig kjent, også for kommunene.

3. Informasjonsinnhenting og arbeidet med rapporten

Den 12.10.2010 ble det sendt oppstartbrev til ordfører og rådmann. Her skisseres plan for selskapskontrollen med anmodning om oversendelse av dokumenter. Det er ikke for kontrollen mot Skodje kommune tatt separat kontakt med selskapets daglige leder og informert om selskapskontrollen da denne bygger på tidligere rapporter utarbeidet for Ørskog og Stordal kommuner.

Som metodikk er det benyttet intervjuer, dokumentgjennomgang og analyser / vurderinger. Av dokumenter som er gjennomgått nevnes: Kommunestyrevedtak, protokoller fra generalforsamlinger og styremøter, årsregnskaper og årsberetninger, revisjonsberetninger og selskapsvedtekter. En del dokumenter er hentet fra kommunens nettsider, andre er mottatt fra selskapets administrerende direktør / daglige leder. Adm. dir. / daglig leder har også gitt informasjon mv. via korrespondanse.

Samtaler med styrets leder Helge Nils Haram og adm. dir. Runar Karl Stette, begge bosatt i Skodje, ble den 30.08.2009 gjennomført i tråd med opprinnelig oppstartbrev til selskapet. I tillegg er det den 18.11.2010 holdt møte med kommunens politiske og administrative ledelse, dvs. ordfører Modolf Hareide og rådmann Kjell Bjørdal, der også mer generelle forhold knyttet til selskapskontroll ble berørt.

Utover det som nevnes senere i rapporten har følgende kommet fram gjennom advokatfirmaets kontakt med Skodje kommune ved utarbeidelse av rapporten (**sammendrag** av en del relevant informasjon fra kommunen) :

- kommunens eierrepresentant i Ørskog Energi AS er ordføreren
- aksjeselskapsformen fremstår som den beste organisasjonsform både m.h.t. god styring og risiko
- eierskapsstrategi for Ørskog Energi AS er ikke utarbeidet. Når eierskapet har vært drøftet i politiske fora har temaet stort sett vært hensiktsmessigheten av å eie, kontra utbyttepolitikken
- eierskapsstrategi har vært drøftet i representantskapet sammen med styret. Men eier har ingen skriftlig strategi
- eieren har ingen målformuleringer, verdidokument eller etiske retningslinjer kommunisert til selskapet utover selskapsvedtektenes § 3
- det er ikke utarbeidet rutiner for rapportering til kommunen som eier. Styrets årsberetning er eneste rapportering
- kommunen har ikke gitt fullmakter til eierrepresentantene i anledning generalforsamling / representantskap

- utover deltaking på generalforsamling skjer ingen eieroppfølging av selskapet utenom uformelle møter mellom ordfører og styrets leder der også daglig leder delvis har deltatt
- Skodje kommune har ingen definerte strategier / retningslinjer / instruksjoner for styret og /eller administrasjon
- kommunen har ikke uttalt seg om hvilken risikoprofil virksomheten skal drives etter
- eierkommunen har ingen definerte kriterier for valg og sammensetning av styret i selskapet. Et forslag i kommunestyret om kjønnskvalifisering ble nedstemt
- styret i selskapet blir ikke systematisk evaluert av Skodje kommune. Måloppnåelse blir vurdert i forbindelse med årsmelding / generalforsamling, uten formulerte måleparameter
- det foreligger ingen rutiner for behandling av selskapets budsjett i kommunens politiske fora. Styrets årsmelding er her det eneste rapportdokument.

Ørskog Energi AS har tidligere oversendt dokumentasjon og utfyllende faktaopplysninger, herunder ved ekspedisjon av 14.09.2010. Det mottatte er i det vesentlige innarbeidet i rapporten.

Et utkast til rapport ble den 22.11.2010 sendt Skodje kommune og selskapet for kommentarer. Det som er mottatt av tilbakemeldinger er inntatt i rapporten under kapittel 11, Kommentarer.

4. Informasjon om selskapet og bakgrunn for opprettelsen

4.1. Ørskog Energi AS

- organisasjonsnr.: 982 029 929
- forretningsadresse: 6240 Ørskog
- bransje: Distribusjon av elektrisitet
- dato for stiftelse: 15.04.2000
- www.orskog-energi.no

Oversikt over selskapets organisasjon er vist skjematisk i organisasjonsplan, jfr. **vedlegg** 12.3. Selskapets tre avdelinger er: Merkantil, drift og lokalt el-tilsyn (DLE).

DLE er en lovpålagt oppgave som følger av energiloven og lov om tilsyn med elektriske anlegg, underlagt DSB (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap).

Det vesentligste av virksomheten ligger innenfor avdelingen som arbeider med drift – nyanlegg og plan. Siden 2006 har selskapet hatt ansvaret for beredskap og drift av vann- og avløpssystemer (VA-anlegg) i Ørskog. Selskapet er en betydelig aktør innenfor teknisk infrastruktur i alle tre kommunene Skodje, Ørskog og Skodje ved bygging av strømtilførsel / trafoer, tilrettelegging for fiberframføring osv.

Ørskog Energi AS kjøper flere pålagte oppgaver innenfor DLE fra Elsikkerhet Møre AS, se nedenfor.

Ørskog Energi AS er også en del av KBO (Kraftforsyningens beredskapsorganisasjon) som også er utledet fra energiloven gjennom beredskapsforskriften. Ørskog Energi sin beredskapsorganisasjon er knyttet opp mot kommunenes beredskapsplaner.

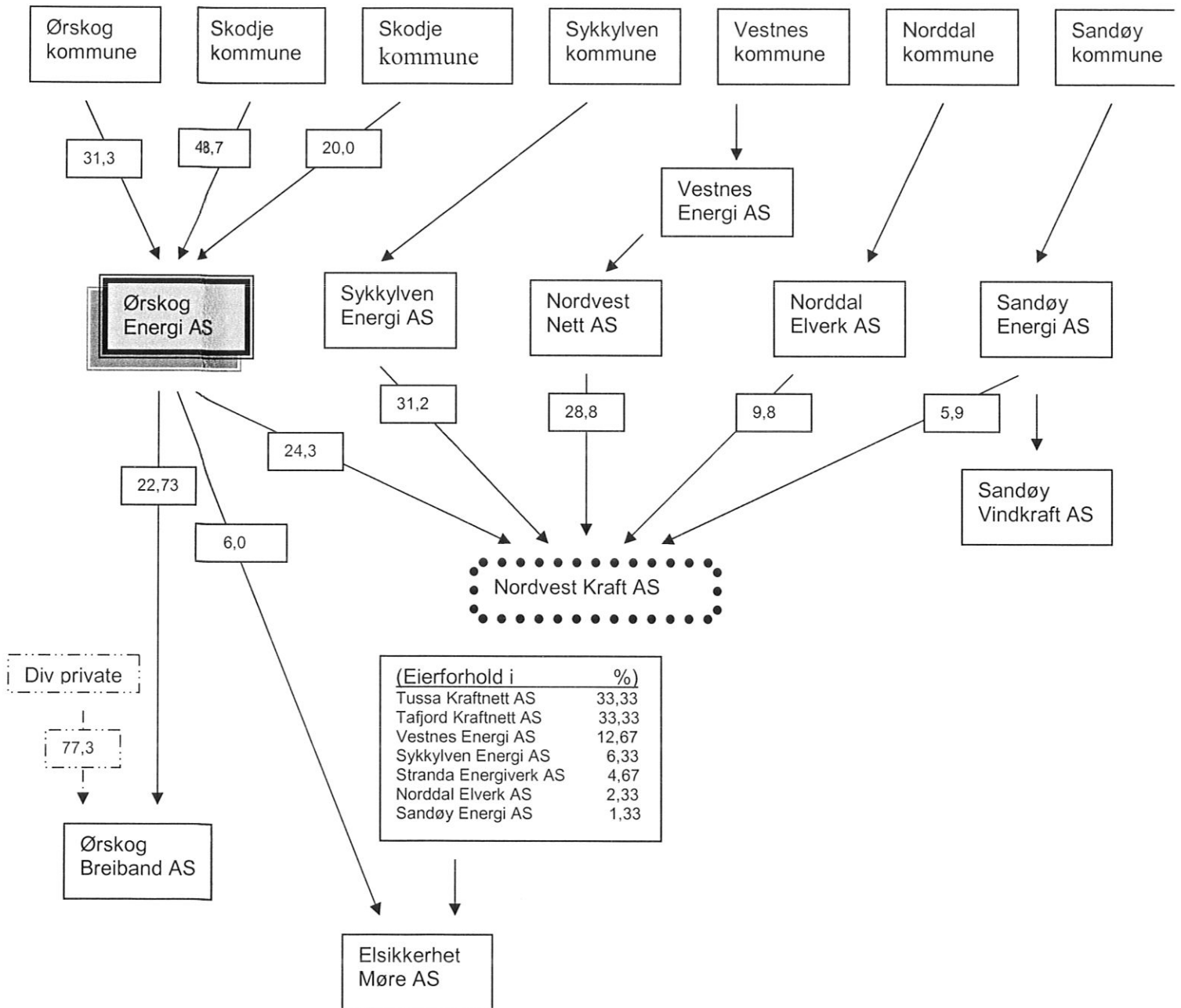
Virksomheter innenfor energiforsyning er omfattet av lovreglene om offentlige anskaffelser, men med nærmere regler i en egen forskrift (forsyningsforskriften). Det vises til lov om offentlige anskaffelser § 2 og forskriften. I forhold til regelverket om konkurranse ved offentlige anskaffelser gjelder relativt høye terskelverdier. Men forsyningsforskriften oppfordrer til konkurranse og ved større innkjøp besørger innkjøpssamarbeidet gjennom Nordvest Kjøp at innkjøp blir utført m.v. i h.t. gjeldende regelverk.

Fra 1996 har selskapet deltatt i denne innkjøpsgruppen sammen med Tussa KraftNett AS, Istad KraftNett AS, Sykkylven Energi AS, Stranda Energiverk AS, Sandøy Energi AS, Nordvest Nett AS og Norddal Elverk AS. Bakgrunnen var behovet for et system for bistand i prosessen med medlemmenes anskaffelser, samt ønsket om å standardisere innkjøpsprosessene hos disse.

Etiske retningslinjer for ansatte er ikke utformet eller vedtatt.

Bakgrunn for selskapsdannelsen synes å ha vært at den overordnede strategi for energiforsyningen i eierkommunene skulle bli konkurransekraftig gjennom ett selskap slik at det kunne legges til rette for økt verdiskaping. Utviklingen har gått i retning av at energiselskapene i større grad blir en forretningsmessig, konkurranseutsatt virksomhet. Kompetanse innenfor en effektiv og miljøgunstig energiforsyning er blitt et forretningsområde. Kompetanse på elektriske anlegg mv. er også en konkurransefaktor og salg av varer og tjenester innenfor dette området utvikles og inngår i forretningsvirksomheten.

4.2. Selskapets viktigste eierforbindelser

4.4. Virksomhetenes grunnleggende rammevilkår – bakgrunnen for selskapet

Da regelverket for energibransjen er omfattende og spesielt, men ikke desto mindre vesentlig for selskapets virksomhet, er det naturlig å påpeke en del hovedforutsetninger som følger av lovgivningen.

4.4.1. Ørskog Energi AS

Energiloven (L29.06.1990 nr. 50 Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m.) innførte vesentlige endringer for kraftbransjen og deres kunder.

Loven innførte et skille mellom konkurranseutsatt virksomhet (produksjon og omsetning) på den ene siden og monopolbasert virksomhet (bygging og drift av nett) på den andre siden. Før loven hadde energiverkene monopol på kraftomsetning i eget område, men samtidig plikt til å dekke kraftteterspørselen i samme område. Monopolet på omsetning med tilhørende oppdekningsplikt ble opphevet. Overføringsnettet er et naturlig monopol, men energiverkene ble pålagt å stille nettet til disposisjon for leveranse til sluttbrukere fra andre kraftleverandører (leveringsplikt). Bakgrunnen for energiloven var i hovedsak et ønske om bedre ressursutnyttelse og en utjevning av store forskjeller på sluttbrukerprisene i ulike deler av landet.

For at energiloven skulle virke etter sin hensikt, ble det samtidig lagt opp til andre vesentlige tiltak; det tidligere Statkraft ble delt i henholdsvis Statkraft SF og Statnett SF, det ble innført punktтарiffsystem med opphevelse av avstandselementet i pris på overføring og det ble etablert en kraftbørs (Statnett Marked, senere Nordpool). Den reelle virkning av loven for kraftbrukerne fikk man først fra våren 1992 da punktтарiffsystemet ble satt i kraft.

Energiloven er en rammelov. Sentrale virkemidler for lovens gjennomføring er omfattende bruk av forskrifter og konsesjoner med tilhørende vilkår. Den sentrale forskriften er energilovforskriften 7. desember 1990 nr. 959, sist endret 13. desember 2006.

Bestemmelser om kontroll av nettselskapenes monopolvirksomhet er nedfelt i forskrift 11. mars 1999 nr. 302 (kontrollforskriften) om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og overføringstariffer, sist endret 7. desember 2007. (Norsk Lovkommentar)

Det nye regelverket medførte en endring i selskapets driftsvilkår. Fra prisfastsetting gjennom kommunale vedtak innførte NVE i 1994 et avkastnings-regime.

I 1997 ble det innført norm- og kostnadsbasert inntektsramme i 5 års-perioder, samtidig som det ble satt et tak på inntekten av nettariffen. Inntektstaket blir beregnet av brutto-verdier. I inntektsrammen inngår årlige målinger av effektivitet, såkalt KILE-ordning (Kvalitetsjusterte inntektsrammer ved ikke levert energi). Denne medfører at Ørskog Energi AS må svare direkte kompensasjon til kundene ved langvarige avbrudd, selv om disse kan være både planlagt og varslet.

Fra 2002 har kravet til kostnadseffektiv drift blitt av større betydning. Nettselskapene måles nå i sterkere grad på effektivitet. Både drifts- og vedlikeholdskostnader, kostnader ved kapitaltilgang,

avskrivninger og kvalitet er faktorer som innvirker. Mange vil mene at dette gir større rettferdighet og forutsigbarhet .

Dermed blir det av betydning bl.a. at nettet er av best mulig kvalitet slik at det kan driftes på rimeligste måte. Ørskog Energi AS sitt nett ble godt opprustet på 1980-tallet og er vedlikeholdt etter en kontrollert plan.

Med hjemmel i energiloven er det (fra 2001) fastsatt forskrift om innbetaling av påslag på nettariffen til Energifondet. Selskapet må yte 1 øre / kWh i bidrag til Enova av den energimengden som er fakturert slutt kunder i distribusjonsnettet (Enova-påslaget).

Lov 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr (**el-tilsynsloven**) håndheves av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Ørskog Energi AS er underlagt el-tilsynsloven.

Slik loven nå lyder er den et resultat av samordningsarbeidet innenfor helse-, miljø- og sikkerhetsområdet («HMS-området»). Den klargjør de plikter som påligger eier med lokalt elektrisitetstilsyn. Gjennom disse reglene er Ørskog Energi AS pålagt å utføre systematisk kontroll av elektriske anlegg innenfor sitt forsyningsområde.

Ørskog Energi AS har på dette feltet samarbeid med og er medeier i Elsikkerhet Møre AS som har 8 ansatte og er samlokalisert med selskapet. Lovpålagt tilsyn utføres i h.t. rammebrev og årlig tilsynsplan.

4.4.2. Nordvest Kraft AS

Selskapets virksomhet og eierforholdet gjør at det kort nevnes her. Selskapet driver salg av konkurranseutsatte varer og tjenester.

4.5. Opptakt og strategi – informasjon om selskapsstiftelse m.v.

4.5.1. Ørskog Energi AS

Selskapet ble stiftet den 15.04.2000 av de kommuner som i dag er selskapets aksjeeiere, Skodje, Ørskog og Stordal. Virksomheten var en direkte fortsettelse av Ørskog Interkommunale Kraftlag (ØIK) som under storkommunen ble drevet som en kommunal etat. Aksjefordelingen ble nå gjennomført med utgangspunkt i folketallet i de tre kommunene som gjenspeilte eierforholdet i ØIK. I følge styresak 06/98 skulle alle plikter og retter gå over til det nye aksjeselskapet.

4.5.2. Hvilke retningslinjer er gitt av eierne

En aksjeeieravtale (benevnt Intensjonsavtale) lå til grunn for selskapsstiftelsen. Av interesse for nærværende selskapskontroll nevnes at denne avtalen forutsetter at selskapet

- skal drives etter forretningsmessige prinsipper
- skal være en naturlig samarbeidspartner både for kunder og eiere

En aksjeeieravtale vil etter sin art utfylle vedtektene og vil ikke kunne endres uten ved enstemmighet og kan således ha betydelig rettslig gjennomslagskraft. I denne avtalen er det imidlertid ikke inntatt noen særlige retningslinjer / føringer fra eierne utover ovennevnte.

Når det gjelder aksjeeieravtale som Ørskog Energi AS selv er bundet av i egenskap av eier, berøres dette nedenfor.

I hvilken grad selskapsvedtektene angir retningslinjer for selskapet, se nedenfor under pkt. 4.6.

Ved avtale av 15.12.2005 med de tre eierkommunene ble en del av selskapets egenkapital som var i behold etter stiftelsen i 2000 omgjort til et langsiktig ansvarlig lån kr. 30 mill.. Etter avtalen skal dette på den ene side gi långiverne en "streng forretningsmessig avkastning", jfr. **vedlegg 12.2**. Ørskog Energi AS skal på den annen side kunne kreve markedsmessige lånebetingelser, definert som 12 mnd. NIBOR + 2 %-poeng. Retten til oppsigelse av lånet er begrenset. Det fremgår ikke av avtalen hvordan långivernes interne ansvar er fordelt.

At selskapene har tilfredsstillende økonomirutiner og rimelig effektiv drift må anses som er krav som er underforstått fra eierkommunene.

4.6. Vedtektsbestemmelser om selskapets formål, visjon, m.v.

4.6.1. Ørskog Energi AS

I vedtektenes § 3 er formålet definert slik:

"...på eiga hand eller i samarbeid med andre, å bygge og drive energianlegg på ein rasjonell og effektiv måte, samt drive verksemd som står i naturleg samanheng med dette, eller anna verksemd som kan styrke selskapet sin økonomi og innteningsevne"

Selskapets forretningskontor skal være i Ørskog (§ 2).

I følge § 4 i vedtektene er aksjene i selskapet fordelt slik:

-	Skodje kommune	974 aksjer som utgjør	48,7 %
-	Skodje kommune	400 aksjer som utgjør	20,0 %
-	Ørskog kommune	<u>626</u> aksjer som utgjør	<u>31,3 %</u>
		2 000 aksjer	100,0 %

Ellers gjelder tilnærmet lovens minimumsvedtekter for selskapet. De gir da ingen interne retningslinjer om hvordan eierkommunene forholder seg til eierstrategi og lignende.

Det er selskapet sin visjon at lokalsamfunnet skal "oppleve selskapet som den best eigna forvaltaren av energiforsyninga og som den naturlege kompetansebedrifta i energispørsmål".

4.7. Noen øvrige karakteristika og aktuelle spørsmål

Ørskog Energi AS har ikke en nedtegnet og vedtatt utbyttepolitikk. Styrene har løpende kommet med tilrådinger og generalforsamlingen har til nå godkjent forslagene uendret. Ørskog Energi AS har gjennom sin gjeldende forretningsplan talfestet mål for egenkapitalen i selskapet. Utbytte og egenkapital henger sammen og eierne er gjort kjent med målsettingene.

Gjennom de ansvarlige lån har Ørskog Energi AS en forutsigbar finansiering av kapital. Aksjeeierne mottok på sin side i 2008 2,295 mill. kr. i renter på lånene.

Av betydning for Nordvest Kraft AS sitt forhold til Skodje kommune som eier, er "Avtale om forvaltning og risikostyring" av kraftkjøp, inngått mellom innkjøpssamarbeidet for ÅRU-kommuner og Fjordkraft AS / Tafjord Marked AS (Markedsnavn: Tafjord Kraftsalg AS). Fjordkraft AS er en av de største norske aktørene innenfor forvaltning av kraftporteføljer og har eierskap i, og et nært samarbeid med, Tafjord Kraftsalg AS.

Et spørsmål som synes sentralt i forhold til Nordvest Kraft AS er i hvilken grad Skodje kommune benytter seg av retten til å vurdere denne innkjøpsavtalen på kraft utfra hvilke kriterier som er viktigst for kommunen og definere disse. Kommunens standpunkt vil være av betydning for hvorvidt Nordvest Kraft AS er konkurransedyktig i forhold til avtalen.

4.8. Generalforsamlingen - den øverste myndighet i selskapet

Utgangspunkt: *Aksjeloven § 5-1 (1): "Gjennom generalforsamlingen utøver aksjeeierne den øverste myndighet i selskapet."*

Et kanskje overflødig, men nyttig spørsmål kan her være: Hvordan kan ordføreren være kjent med hva kommunen egentlig mener om de ulike spørsmål i / om selskapet? I hvilken grad bør ordføreren i forkant drøfte temaene for generalforsamlingene inngående med andre politikere og administrativ ledelse?

Ordførerne representerer sin respektive eierkommune i generalforsamling. Ordføreren kan ta opp aktuelle saker/spørsmål om Ørskog Energi AS i sitt formannskap og kan søke råd der.

4.9. Styre og administrasjon

4.9.1. Ørskog Energi AS

Med virkning fra 01.01.2010 skal aksjeselskap hvor kommuner og fylkeskommuner til sammen eier minst to tredeler av aksjene i selskapet følge aksjeloven § 20-6 om representasjon av begge kjønn i styrene. Av fem styremedlemmer, utenom de ansattes representant, skal hvert kjønn være representert med minst to.

Når det gjelder sammensetning og /-kompetanse består styret i 2009/2010 av

- Helge Haram, leder, teknisk-/telesjef Ålesund, tidligere politiker for Skodje
  - Osvald Ringstad, nestleder, selvstendig næringsdrivende, medlem Ørskog kommunestyre
  - Rune Støversten, arbeider i transportsektoren
  - Lidvar Giskeødegård, ingeniør elektro sterkstrøm, arbeider i næringslivet, medlem av Skodje kommunestyre
  - Åse Karin Gjære, bedriftsleder, medlem av Ørskog formannskap
  - Kjell Søvik, (repr. for de ansatte)
- Varamedlemmer:

- Bjørn Johnny Græsmo, Kari Grindvik (politisk valgt av Skodje kommune), Jan Are Remme, Alf Knutsen (repr. for de ansatte), Torill Leikny Berg og Arild Håkon Jakobsen

Daglig leder i selskapet er Runar Karl Stette. Han tiltrådte 01.04.2009 etter å ha arbeidet i Norddal Elverk AS siden 1995. Runar Karl Stette er diplomøkonom og revisor.

Nettsjef og sakkyndig driftsleder er Alf Knutsen.

Regulært har styret 3 møter første halvår og 3 møter andre halvår, samt deltakelse ved generalforsamling.

Utvelgelse av kandidater til styret har skjedd utfra fagkompetanse og interesse hos personer med ulik tilknytning til lokalmiljøet.

Styret har utarbeidet egen instruks som med ulike intervall blir revidert/oppdatert og som tjener som styringsredskap for virksomheten.

4.10. Nærmere opplysninger om drift

4.10.1. Ørskog Energi AS

4.10.1.1. Generelt

Selskapets verdiskaping skjer innen distribusjon av elektrisk kraft, der selskapet bygger og driver overføringsnettet innenfor såkalt områdekonsesjon gyldig frem til 2030. Selskapet er et rent nettselskap med leveringsplikt når det gjelder nettet i kommunene, jfr. pkt. ovenfor. Selskapet produserer ikke selv strøm.

Andre forretnings- /aktivitetsområder kunne gi selskapet flere ben å stå på, slik som for eksempel installasjon eller beslektede områder. Både vedtekter og arbeidsavtaler gir ledelsen den nødvendige handlefrihet for å tenke i disse baner.

Nettet er i betydelig grad tilrettelagt for fiberkabling. Denne aktiviteten ligger nær opp til kjerneområdet av Ørskog Energi AS sin virksomhet. Ørskog Breiband AS, som selskapet er medeier i, ivaretar en del av disse oppgavene. Ørskog Energi AS har salg og service på varmepumper.

Likeså er produksjon av kraft, for eksempel småkraft-foretak, et område som selskapet er åpen for å engasjere seg i.

Selskapet har for tiden ca. 14 årsverk og 15 ansatte. Økonomisjef har ansvar for bl.a. regnskap, mens nettsjef er fagkyndig driftsleder godkjent av DSB. Ørskog Energi AS mener å ha et vel utviklet system for HMS. Sykefraværet er lavt. Det er etablert rutiner for personalsamtaler for å ivareta et best mulig arbeidsmiljø og de ansatte kan ha dialog med Ørskog Bedriftshelsetjeneste som Ørskog Energi AS er tilsluttet.

Ledelsen oppfatter selskapet til å ha en rimelig soliditet. I årene 2005 – 2009 har egenkapitalandelen ligget i størrelsesorden 44 % ekskl. de ansvarlige innlån. Arbeidet med drifts- og investeringsbudsjettering utføres høsten. Forretningsplan drøftes hvert år i styret i april. For 2009 er fremlagt plan datert 23.05.2009.

Selskapet har relativt høy grad av effektivitet, målt som 114,6 %. Selskapet rapporterer årlig til NVE, bl.a.:

- drifts- og vedlikeholdskostnader
- tekniske forhold [trafo-stasjoner]
- byggekostnader
- tilvekst, investeringer og oppetid

Det er innført krav om kompensasjon til kundene ved langvarige nettavbrudd. KILE er et system for kompensasjon for ikke levert energi, jfr. ovenfor under pkt. 4.4.1. Disse kostnadene har vært relativt høye for selskapet.

Selskapet leverer VA-tjenester for Ørskog kommune. I Stordal kommune er denne tjenesteproduksjonen delvis privatisert.

Selskapet gir ikke gaver utover mindre støtte til lokale lag og organisasjoner. Det foreligger ikke eget budsjettering for sponsorvirksomhet, men idrettsformål og idrettsareanaer blir tilgodesett.

De nærmeste utfordringene vil ligge innenfor rehabilitering av linjenettet og ekstra kostnader ved innføring av toveis kommunikasjon for måleravlesning.

4.10.1.2. Hovedtall fra årsregnskap

	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>
<u>Nøkkeltall:</u> (beløp i hele 1.000 kr)				
Aksjekapital	20 000	20 000	20 000	20 000
<u>Resultat:</u>				
Driftsinntekter	29 106	24 514	25 301	27 272
Driftsresultat	4 399	4 205	3 412	4 464
Årsresultat	2 462	2 254	1 430	1 790
<u>Kapitalforhold</u>				
Egenkapital	32 875	33 330	33 760	34 150
Rentebærende gjeld	42 963	42 835	42 753	42 502

4.10.1.3. Nummererte brev fra revisor

I brev av 12.05.2005 peker revisor på visse svakheter i internkontrollen som senere er rettet. Det gjaldt bl.a. virksomhetsstyring og finansiell rapportering. Avtalen med Nordvest Kraft AS var ikke oppdatert. De andre forholdene gjaldt varelagervurderinger, verdiforhold til aksjene i Ørskog Breiband AS og spørsmålet om aktivering av påkostninger knyttet til distribusjonsnettet for kraft.

I brev av 30.06.2006 tar revisor opp rutiner ved årsavslutningen for 2005 uten at dette krevde rapportering til selskapets ledelse. Særlig dreide dette seg om balansevurderinger av investeringer i andre selskaper.

I brev av 14.09.2010 påpeker revisor diverse forhold til avstemming og dokumentasjon av balansekonti, lagerrutiner og skattetrekk. Det fremgår at forholdene er blitt ordnet.

4.11. Noen øvrige samarbeidspartnere

Energi Norge (Energibedriftenes Fellesorganisasjon, tidligere EBL) er samarbeidspartner for den faglige delen av virksomheten.

EI-sikkerhet Møre AS, jfr. ovenfor under pkt. 4.4.1.

Nordvest Kraft AS har samarbeid med **Markedskraft ASA** omkring analyse, rådgivning, innkjøp og forvaltning av strøm

Skodje kommune, andre kommuner og etater med faglig berøring

4.12. Lokale energiutredninger

Ørskog Energi AS er gjennom forskrift pålagt å utarbeide en energiutredning for hver kommune i konsesjonsområdet. Denne skal tjene til å heve kunnskapsnivået omkring energiforsyning mv.

Foreliggende utredninger er fra 2007. I sammendraget er det definert følgende målsetting:

- utredning av alternative varmeløsninger ved etableringer
- potensiale for at nye småkraftverk kan produsere ca. 56 GWh i Ørskog
- fortsatt energiøkonomisering i kommunale bygninger
- god leveringssikkerhet i elektrisitetsnettet
- tilgangen på strøm skal være tilfredsstillende for bosetting og næringsutvikling

Oppdaterte energiutredninger for alle 3 eierkommuner er tilgjengelige på Ørskog Energi AS sine hjemmesider www.orskog-energi.no.

5. Skodje kommunes kontroll med sine interesser som eier

5.1. Hovedspørsmål

Ut fra fokusområdene opplistet ovenfor under pkt. 2.2.4 kan det reises følgende spørsmålsstillinger:

- Hvordan få til en god rolleavklaring mellom selskapseier(ne) og selskapets ledelse?
- Er aktivt eierskap forenlig med en tilstrekkelig fleksibel selvstendighet ?
- Bør, og i tilfelle hvorfor og på hvilken måte, nøkkelbedrifter sterkere kunne involveres i lokalsamfunnsutvikling?
- Bør Skodje kommune, sammen med sine medeiere, gi klarere til kjenne at der er visse forutsetninger som langsiktig ligger fast ?

5.2. Spørsmål om salg av Ørskog Energi AS

5.2.1. Politisk behandling og begrunnelse hos eierkommuner

I Stordal kommune ble det i 1998 vurdert salg av kommunens andeler i Ørskog Interkommunale Kraftlag.

Det ble drøftet hvordan forvaltningen av kommunen sine daværende kraftandeler burde forvaltes. Bakgrunnen var ny lovgivning som bl.a. innebar slutt på kraftmonopolet og dermed fri konkurranse. Samtidig hadde kommunene større bevissthet på verdiene som lå i foretakene. Stordal kommune så sitt 20 % eierskap i forhold til en stipulert markedsverdi ca kr. 65 mill og utbytteutbetalingene. Konklusjonen ble at Skodje kommune fortsatt burde sitte med en relativt stor eierandel i kraftforetaket. Holdningen til fremtidig salg ville imidlertid være avhengig av "kor stort utbytte/renter på ansvarleg lån ein vil kunne rekne med", jfr. kommunestyrets vedtak av 17.12.1998, sak nr. 70/98.

5.2.2. Eierskapsseminaret 2006

Den 19.04.2006 ble det etter initiativ fra Nordvest Kraft AS og de 5 eierkommuner med eierinteresser holdt et **seminar** omkring temaet "Samspill mellom **eierskap**, styre og selskap – en avgjørende faktor for økonomisk avkastning og samfunnsutvikling". Intensjonen var videre å drøfte videreutvikling av samarbeid mellom selskapene. Deltakere var ordførere og rådmenn, styremedlemmer og daglige ledere i energiselskapene.

Arrangementet ble dels gjennomført i regi av KS-Konsulent AS. Følgende hitsettes fra utsendt info i tilknytning til seminaret:

"Etter senere tids presseoppslag er det offentliges rolle som eier gjenstand for stor oppmerksomhet. KS og KS Bedrift har som en del av sine satsninger fokusert på offentlig eierskap, samfunnsansvar, etikk og samfunnsutvikling. KS vil på eierseminaret 19. april fokusere på det kommunale eierskapet innen "Nordvest Kraft-samarbeidet".

Fra selskapene vil det bli fokusert på Nordvest Kraft-samarbeidets utfordringer og muligheter. Selskapene vil gi signal om alternativer for videre utvikling av selskapene isolert og av samarbeidet mellom selskapene. Det er på dette punktet ønskelig med innspill og tilbakemeldinger fra eierne som kan brukes som basis for videre arbeid i styrene."

På seminaret ble det også gitt styreopplæring, dvs. gjennomgang av "styrets rolle mellom eier og selskapets administrasjon".

5.2.3. Ny politisk behandling og begrunnelse hos eierkommunene

Etter en senere opptakt blant de tre eierkommunene ble spørsmålet om fortsatt eierskap i Ørskog Energi AS gjenstand for drøfting i de ulike politiske fora. På bakgrunn av vedtak i Skodje formannskap hadde rådmannen i Ørskog lagt frem forslag om at Ørskog kommune skulle vurdere salg av aksjene. Et flertall i Ørskog formannskap ga i møte 07.09.2006 imidlertid til kjenne at salg ikke var ønskelig. Kommunestyret i Ørskog fastholdt dette og gjorde 28.09.2006 slikt **vedtak** (sak 073/06):

I

Ørskog kommunestyre ønskjer ikkje å vurdere sal av aksjane i Ørskog Energi AS på noverande tidspunkt, men vil be styret i Ørskog Energi AS å få vurdert verdien av selskapet.

II

Ørskog kommunestyre for sin del vedtek at kommunane tek opp drøftingar med Ørskog Energi med sikte på å ta ut/innfri 30 mill. i ansvarlege lån/kapital frå selskapet.

III

Ørskog kommunestyre ser det viktig og ønskeleg – i nært samarbeid med Ørskog Energi å etablere eit nærare/tettare samarbeid mellom eigarane og selskapet knytta til aktivt eigarskap og utvikling av Ørskog Energi AS.

Saken ble tatt opp på ny i 2007. Til formannskapetets behandling 19.06.2007 (sak 088/07) gikk bl.a. Ragnar Bakken i mot salg med følgende begrunnelse (pkt. I i formannskapetets vedtak):

Ørskog kommunestyre meiner at kommunen er best tent med at Ørskog Energi AS held fram som eit lokalt eigd og styrt selskap. Gjennom lokalt eigarskap vil arbeidsplassar og kompetanse vere sikra for lokalsamfunnet. Eit eventuelt sal vil dessutan kunne gje negative økonomiske verknader direkte og indirekte for kommune og lokalsamfunn.

Kommunestyret ser ut til å ha vært enig dette og den 28.06.2007 ble det gjort slikt enstemmig **vedtak** (sak 075/07).

Ørskog kommunestyre vedtek å ikkje legge aksjane i Ørskog Energi AS ut for sal.

Ordførere og rådmenn i de tre eierkommunene var dessuten samlet til **møte den 22.08.2007**. En av sakene som ble drøftet var kommenes rolle som eiere av Ørskog Energi AS. I brev av 17.09.2007 til Ørskog Energi AS uttaler Ordføreren i Ørskog, Sigmund Stene bl.a.:

"Med dei vedtaka som nå er gjort i dei forskjellige kommunestyra er ikkje sal aktuelt. Derfor er det naturleg med utgangspunkt i det som kom ut av konferansen [eierseminaret, rapp.skriver anm.] at leiinga i styre og administrasjonen drøftar dette saman med ordførarar og rådmenn".

Slike separate felles drøftelser har etter det opplyste ennå ikke funnet sted.

5.2.4. Vurdering / merknad

Vesentlige argumenter ser i Ørskog ut til å ha vært ønsket om frigjøring av kapital, satt opp mot behovet for å beholde selskapets aktiviteter og arbeidsplassene. I Skodje ser hovedhensynet som talte mot salg (før selskapsstiftelsen) å ha vært forankret i avkastning og ønske om styring for å sikre seg leveringssikkerhet og tjenlig servicegrad. Salg ble imidlertid ikke for noen vurdert å være et hensiktsmessig alternativ.

Kommunestyrets vedtak, særlig pkt. III ovenfor som ble vedtatt 28.09.2006 med 17 mot 2 stemmer, er et klart signal om at kommunen tvert imot ønsker å bygge opp rutiner og kompetanse for en mer aktiv eierstyring. Vedtaket i kommunestyresak 073/06 har fortsatt gyldighet.

Fordi eierskapsseminaret i 2006 ser ut til å ha hatt oppslutning om bruk av Nordvest Kraft AS sine tjenester, og dermed videreutvikling av dette selskapet, som bakenforliggende hovedintensjon, så er spørsmålene omkring eierstyringen av Ørskog Energi AS ikke så godt synlig. I dag er det kun Sykkylven Energi AS som benytter seg av Nordvest Kraft AS etter de tidligere intensjonene.

5.3. Hvordan kommer eierstrategien for øvrig til uttrykk - eierskapsmelding ?

VEDTEKTER FOR ØRSKOG ENERGI AS

§1

Selskapet sitt namn er Ørskog Energi AS.

§2.

Selskapet sitt forretningskontor er i Ørskog Kommune med forretningsadresse 6240 Ørskog.

§3.

Selskapet sitt føremål er på eiga hand eller i samarbeid med andre, å bygge og drive energianlegg på ein rasjonell og effektiv måte, samt drive verksemd som står i naturleg samanheng med dette, eller anna verksemd som kan styrke selskapet sin økonomi og innteningsevne.

§4.

Selskapet sin aksjekapital er på kr. 20.mill, (kronertjuemillioner) fordelt på 2000 aksjar pålydande 10.000 kroner kvar.

§5.

Aksjene i selskapet fordelast slik:

Skodje Kommune	974	aksjar	(48,7%)
Stordal Kommune	400	aksjar	(20,0%)
Ørskog Kommune	626	aksjar	(31,3%)

§6.

Styret skal ha 5 medlemmer med personlege varamedlemmer etter vedtak i generalforsamlinga. Eit av styremedlemane veljast av og blant dei tilsette.

Styret blir valt av generalforsamlinga for 2 år om gangen, samstundes vel styret sin leiar og nestleiar. Styret kan ta attval.

Leiar eller nestleiar og eit styremedlem i fellesskap teiknar selskapet. Styret kan meddele prokura.

§7.

Overdraging av aksjar skal skje i høve til gjeldande lov om aksjeselskap.

§8.

Ordinær generalforsamling vert halde kvart år innan utgangen av juni månad. Innkalling til generalforsamlinga skjer skriftleg med 2 vekers varsel. Innkallinga skal angi dei saker som skal handsamast. Forslag frå aksjonærane må for å kome med til handsaming, vere innlevert til styret innan 15. mai same året.

På den ordinære generalforsamlinga skal desse sakene handsamast:

1. Styret si årsmelding
2. Fastsetjing av resultatrekneskap og balanse
3. Fastsetjing av honorar for styret og revisor.
4. Disponering av overskot eller dekking av underskot i høve til den fastsette balanse, samt utbetaling av utbytte.
5. Val av styre og revisor.
6. Saker om større utbyggingar og utvidingar.
7. Saker om sal av selskapet sine faste eigedomar når salssummen overstig 2 mill. kroner.
8. Andre saker som etter lov eller vedtekter skal behandlast av styret.

§9.

Ekstraordinær generalforsamling skal haldast når styret finn det naudsynt, eller når aksjonærar som representerer minst 10 % av aksjekapitalen krev det.

Innkalling til ekstraordinær generalforsamling skal skje med minst 8 dagars varsel.

På ekstraordinær generalforsamling kan ein bare handsame dei saker som er nemnd i innkallinga.

§10.

Forslag til endring av vedtektene eller om oppløysing av selskapet, må vere handsama av styret og meddelt aksjonærane minst 3 månader før generalforsamlinga. Vedtak etter slike forslag må skje med minst to tredjedels fleirtal så vel av dei avgitte stemmer som av den eigenkapital som er representert i selskapet.

=====
=====

ØRSKOG ENERGI AS

Organisasjonsplan

